

PAPER DETAILS

TITLE: Tellallik Resmi

AUTHORS: Kemal Galip BALKAR

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/37714>

TELLALLIK RESMİ

Kemal

Kanunların tatbikinde bir takım esaslara riayet e esaslar nazara alınmadan girişilecek teşebbüslerde, ve hataya düşmek ihtimali artar. Bu konuda misal olarak kanununun 25 nci maddesindeki tellâllık resmini ele

423 sayılı Belediye Vergi ve Resimleri kanununda sıyan bu resim yeni kanunun yukarıda işaret edilen m mıştır. Maddenin birinci fıkrasındaki hüküm, hudut ke linde kelimesi içinde kelimesine çevrilmek gibi türkçe ri dışında esas bakımından değişiklikler geçirmemiştir. numaralı kanundaki «her nevi eşya ile emvali menkule tabiri sanki her nevi eşya menkul ve gayri menkul ma miş gibi 5237 sayılı kanunun 25 inci maddesine «her çe ve gayrimenkul mallar» diye geçmiştir.

Bu maddenin hükümleri oldukça uzun izahata yo sadece birinci fıkra hakkında bazı mülâhazalar serdede lamadan evvel hukuk aleminde münakaşasız kabul hatırlatalım: İdare edilenlere vergi ve resim şeklinde leyen kanun hükümleri kıyas yolu ile genişletilerek ta gibi hükümler cezai müeyyidelerin vasıflarını taşırlar. Si

Tellâllik resminin tahakkuku için bir araya gelmeleri fıkra şu suretle sıralamıştır.: (1) Belediye sükûtiyâtı (2) Ekâiltme ve artırma ile (3) Satılan (4) Menkul mal. Resim tahakkuk ettirebilmek için bu unsurların dizatında bu unsurların hiç birinin hususî bir izahı bulunmaz. Bununla beraber «Satılma» unsuru tatbikatta bazı hâdiselerle beraber olmuştur. Bilindiği üzere satış medeni hukukun tanımıdır. Borçlar kanununda bey'adı altında menkul ve gayrimenkul olan ve çeşitleri gösterilen bu aktın, esas itibariyle müzayedesi ve müzayedesi arasında fark yoktur. Hâdisemizle ilgili olarak 225 nci maddesinde «cebri müzayedelerde beyi müzayedesiyle münakit olur» hükmü konmuştur. Bu gibinin iradesi yerine kanun, başka çare olmadığı için kanunla emredilen memurun muayyen şartlar altında izhar etmek zaruretinde kalmıştır.

İncelemekte olduğumuz mevzu itibariyle işin resmi ile bu ihale ve beyi arasındaki münasebettir. 225 nci maddesi beyi yerine satma aslından gelen beyi edilen demeyip satılan demıştır.

Şu hale göre yukarıda 3 numara ile gösterdiği beyi edilen demektir. Durum böyle olduğuna göre bir mania yüzünden artırmaya konulan mal salıya ödemek icap etmez.

İşte şu izahatın ışığında Devlet Şûrası Kararları nüshasında 97 - 98 numaralı sahifelerde neşredilen 11 sayılı altıncı Dairenin kararını inceleyeceğiz. Kararı şöyledir: Müvakkilinin 97 - 98 hükmü...

Altınca Dairenin oybirliği ile 23/3/1947 tarihinde dur: Şuyuun izalesi için dâva mevzuunu teşkil eden gayrimenkulün tamamı satışa çıkarılıp tamamı üzerinden ihale yapıldığından ileri sürülen iddialar yersizdir. Dâvanın reddi.

Hata dâvacı vekilinin hulâsası karara alınan iddiasıdır. Bir taraftan gayrimenkulün % 90 hissesinin müvekkili beyan ederken diğer taraftan bu gayri menkulün neticesinde 70,000 lira bedelle müvekkili tarafından satıldığına ediyor. Biri birini takip eden bu iki beyanın tenakuh olduğunu avukat gözden kaçırmıştır. Bu tıpkı öz çocuğunun gibi hukuken imkânsız bir şeydir. Bir kimse öz çocuğunun yeceği gibi kendi mülkü olan gayrimenkulü satın alamaz. Bir mülk hakkını bir şahsın uhdesinden başka bir şahsın uhdesine geçireceği mege yarayan hukuki bir vasıta. Dâvacının bu esasta bildiği başkasının malik bulunduğu satışa çıkarılan gayrimenkulün de onudur.

Dâvalı Belediye yapılan işlemde kanuna uyarsızlık yapmakla kâfî etmiştir.

Kanun Sözcüsü de dâvacı vekilinin yanlış ifadesi üzerine uzunca düşünmeğe lüzum görmeden şuyuun izalesi için gayrimenkulün tamamının satışa arzedildiğini söyledikten sonra - lüzum - tamamı üzerinden satış yapıldığını beyan etmiştir. Bir malikin kendi mülkünü satın almasının hukuken mümkün olduğunu düşünmediğini göstermiştir. Bir defa esasta bu hataya varılacak neticenin yanlış olacağı tabiidir.